

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

4. kvartal 2017

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), fylkeskommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftprosjekter, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten omfatter ny vannkraft og vindkraft i Norge, og status for godkjenning av anlegg for elsertifikatordningen. For vannkraftprosjekter skilles det mellom opprusting og utvidelse, små vannkraftverk samt vannkraft over 10 MW.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Fredrik Arnesen (tlf. 416 69 694) eller Seming Skau (tlf. 22 95 94 17).

Tillatelser, vedtak og saker til behandling

I fjerde kvartal 2017 ble det gitt endelig tillatelse av OED, NVE eller fylkeskommunene til 362 GWh ny vannkraftproduksjon og 678 GWh ny vindkraftproduksjon. Det ble gitt endelig avslag til 320 GWh vannkraftproduksjon i samme periode.

Sammenlagt er det gitt endelig tillatelse til 3,3 TWh ny kraftproduksjon i 2017 fordelt på 1,5 TWh vannkraftprosjekter og 1,8 TWh vindkraftprosjekter. Sammenlignet med 2016 er det noen flere prosjekter, men en nedgang i produksjon på 0,5 TWh. Det er gitt endelig tillatelse til flere opprustings- og utvidelsesprosjekter i 2017 sammenlignet med 2016.

Søknader om 1,7 TWh ny kraftproduksjon har fått avslag i 2017 fordelt på 1 TWh vindkraftproduksjon og 0,7 TWh vannkraftproduksjon. Til sammenligning ble det i 2016 gitt avslag til 3,1 TWh produksjon. Myndighetene ga samlet sett i fjerde kvartal endelig avslag til 25 søknader om små vannkraftverk og Grytbogen kraftverk på 13 MW.

I fjerde kvartal ga myndighetene endelig konsesjon eller konsesjonsfritak til 23 små vannkraftverk med en estimert samlet kraftproduksjon på 214 GWh. Videre ble det gitt tillatelse til 148 GWh ny kraftproduksjon fra seks opprustings- og utvidelsesprosjekter, herunder Bredvatn kraftverk i Sogn og Fjordane som vil gi en netto økt produksjon på 67 GWh.

OED ga endelig konsesjon til vindkraftverkene Faurefjellet i Rogaland og Buheii i Vest-Agder. Samlet vil de bidra med 423 GWh ny vindkraftproduksjon. NVE har gitt konsesjon til Oddeheia og Bjelkeberget vindkraftverk i Birkenes kommune med en produksjon på 255 GWh.

Samlet produksjonsmengde som nå har endelig tillatelse til å bygge ut er på 16,3 TWh, fordelt på 10,5 TWh vindkraft og 5,8 TWh vannkraft. Dette er 0,9 TWh lavere enn foregående kvartal og 0,7 TWh lavere enn ved utgangen av 2016.

I fjerde kvartal ble det trukket søknader på til sammen 158 GWh.

OED vedtok nye konsesjonsvilkår for regulering av Skoddebergvatn i Skånland kommune i Troms og Håkvikvassdraget i Narvik i Nordland.

Småkraftkøen er håndtert i tråd med tidligere løfter: alle søknader som kom inn til NVE innen utgangen av 2012 er nå ferdigbehandlet av NVE.

I løpet av 2017 kom det inn 7 søknader om helt nye småkraftprosjekter. I tillegg har NVE fått inn et par reguleringsøknader knyttet til små kraftverk som er bygget, som nå er til behandling hos NVE.

Byggeaktivitet og idriftsettelse

I fjerde kvartal har NVE registrert at det er satt i drift syv vannkraftverk med en samlet årsproduksjon på 127 GWh samt økt regulering av Skjerkavatnet som gir en økning på 36,5 GWh i Mandalsvassdraget. Videre er Egersund vindkraftverk i Eigersund kommune på 112,2 MW satt i drift med en årlig produksjon på 370 GWh. Totalt ble det satt i drift 0,5 TWh ny kraftproduksjon i fjerde kvartal.

Sammenlagt er det satt i drift 1,6 TWh ny kraftproduksjon i 2017 fordelt med 1,1 TWh ny vindkraftproduksjon og 0,5 TWh ny vannkraftproduksjon. Sammenlignet med 2016 er dette en økning på 0,6 TWh. Dette skyldes idriftsettelse av ny vindkraftproduksjon og færre nye vannkraftprosjekter.

I fjerde kvartal var det oppstart for bygging av vindkraftverkene Marker, Kvitfjell/Raudfjell og Hitra 2 med en samlet produksjon på 1,6 TWh. Ved utgangen av 2017 er det registrert om lag 7,7 TWh ny kraftproduksjon som er under bygging, fordelt på 5,5 TWh ny vindkraftproduksjon og 2,2 TWh ny vannkraftproduksjon. Dette er 1,2 TWh mer enn foregående kvartal og 1,9 TWh mer enn utgangen av 2016.

Samlet installert effekt fra vindkraftverk ved utgangen av 2017 utgjør 1197 MW med en forventet årsproduksjon på 3,6 TWh. Installert effekt for vannkraftsystemet er på 31 837 MW med en samlet midlere årsproduksjon på 133,9 TWh.

Godkjenning for elsertifikatsystemet

I elsertifikatsystemet ble det i fjerde kvartal godkjent 10 anlegg med en samlet årsproduksjon på 767 GWh. Dette er fordelt seg på 556 GWh vindkraft, 209 GWh vannkraft og 2 GWh solkraft. I løpet av 2017 ble det godkjent anlegg med en årsproduksjon på 1851 GWh.

Siden oppstart av ordningen i 2012 er det ved utgangen av 2017 til sammen godkjent 8,4 TWh norsk produksjon i elsertifikatsystemet. Av dette inngår 5,2 TWh i måloppnåelsen på 28,4 TWh.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	4. kvartal 2017			Sum 2017		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	23	75	214	74	222	645
Opprusting og utvidelse	6	163	148	17	355	397
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	3	150	486
Vindkraft	3	226	678	9	599	1 796
Sum	32	463	1 040	103	1 325	3 323

Tabell A viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Disse tallene inngår i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell B: Endelig avslag	4. kvartal 2017			Sum 2017		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	25	86	287	64	218	666
Opprusting og utvidelse	0	0	0	2	0	43
Vannkraft > 10 MW	1	13	34	1	13	34
Vindkraft	0	0	0	3	324	972
Sum	26	99	320	70	555	1 714

Tabell B viser hovedtall for saker det er gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon. Dette gjelder søknader avsluttet i løpet av kvartalet og i sum for hele året. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	4. kvartal 2017			Sum 2017		
Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	7	45	127	24	115	351
Opprusting og utvidelse	1	0	37	1	0	37
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	2	42	98
Vindkraft	1	112	370	3	324	1 106
Sum	9	157	533	30	482	1 591

Tabell C viser hovedtall for nye kraftverk som er satt i drift, så fremt NVE har fått melding om dette.

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	34	182	552	429	1 104	3 357	463	1 285	3 909
Opprusting og utvidelse	11	522	843	51	615	984	62	1 137	1 827
Vannkraft > 10 MW	6	291	814	18	475	1 420	24	765	2 234
Vindkraft	15	1630	5 541	53	3 882	10 486	68	5 512	16 027
Sum	66	2 624	7 751	551	6 075	16 247	617	8 699	23 997

Tabell D viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabellen under viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse. Fylkesvis fordeling av vindkraft er tatt ut av denne kvartalsrapporten.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Østfold	2	8		
Akershus				
Oslo				
Hedmark	5	18	4	240
Oppland	9	77	2	29
Buskerud	11	37	4	151
Vestfold				
Telemark	29	125	8	271
Aust-Agder	11	143	2	91
Vest-Agder	27	131	5	250
Rogaland	31	238	4	83
Hordaland	68	553	11	247
Sogn og Fjordane	73	692	11	673
Møre og Romsdal	35	224	4	47
Trøndelag	34	242	2	111
Nordland	63	619	8	125
Troms	29	227	3	83
Finnmark	2	24	1	3
Totalsum	429	3 357	69	2404

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	162	441	1 400	0	0	0
Opprusting og utvidelse	42	348	884	0	0	0
Vannkraft > 10 MW	17	1 097	3 496	0	0	0
Vindkraft	14	1 755	5 264	10	1 879	5 637
Sum	235	3 640	11 043	10	1 879	5 637

Tabell E viser saker som ved utløpet av kvartalet fortsatt er i saksbehandlingsprosess i NVE, OED eller fylkeskommunen, og som ikke har endelig vedtak. Dette inkluderer meldinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de er påklaget. Tabellen inkluderer også saker som er til vurdering av konsesjonsplikt. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	4. kvartal 2017		Sum 2017	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	2		4	
Godkjente anlegg	10	767	49	1 851
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	6	57
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	10	767	43	1 795
Avslag	0		0	

Tabell F viser NVEs vedtak når det gjelder søknad om godkjenning for elsertifikatsystemet. Se også [NVEs nettsider](#) for en prosjektvis oversikt.

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser¹ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller fylkeskommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs internettsider](#)².

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

¹ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

² <https://www.nve.no/energiforsyning-og-konsesjon/>